

Euroopa Regioonide Komitee arvamus teemal „Investeerimine Euroopa noortesse ja Euroopa solidaarsuskorpus“

(2017/C 306/04)

Raportöör: Paweł GRZYBOWSKI (PL/ECR) Rypini linnapea**Viitedokumendid:** Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Investeerimine Euroopa noortesse“

COM(2016) 940 final

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa solidaarsuskorpus“

COM(2016) 942 final

POLIITILISED SOOVITUSED

EUROOPA REGIOONIDE KOMITEE

1. rõhutab, et hoolimata püüdlustest vähendada noorte töötust, kujutab see probleem endast jätkuvalt mitte ainult suurt sotsiaal-majanduslikku väljakutset, vaid õhnestab ka õiglust, võrdsust ja solidaarsust, millel Euroopa projekt põhineb;
2. tunneb heameelt Euroopa Komisjoni jõupingutuste üle, mis lähtuvad Euroopa Komisjoni presidendi murest seoses keerulise olukorraga, mida praegu kogeb märkimisväärne osa noori, keda kriis valusalt tabas, ja mille tulemusel sündis kaks algatust – „Investeerimine Euroopa noortesse“ ja „Euroopa solidaarsuskorpus“;
3. rõhutab, et oluline on kaasata nii kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused kui ka teised osalejad, sh erasektor ja kolmanda sektori organisatsioonid, selliste meetmete rakendamisse, mille eesmärk on tagada noorte integreerimine tööturule;
4. kutsub ELi institutsioone üles tegema koostööd erasektori ja kolmanda sektori organisatsioonidega ja nõuab, et programmid, mille eesmärk on tagada, et töötajatele antavad oskused on paremini kohandatud tööturu vajadustele, töötatakse välja era- ja kolmanda sektori osalusel;
5. rõhutab, et noorte töötus mõjutab nii kohalikku kui ka riigi ja Euroopa tasandit ja et üld- ja kutseharidus ning noorteküsimused kuuluvad liikmesriikide pädevusalasse ning et ELi toimimise lepingu artikli 6 kohaselt peab Euroopa Liit liikmesriikide meetmeid toetama, koordineerima ja täiendama, kuna tööhõive edendamine on ühist huvi pakkuv küsimus. Komitee juhib tähelepanu sellele, et seepärast sõltub asjaomaste, subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte järgimist eeldavate ELi meetmete edu koostööst kohalike ja piirkondlike omavalitsustega;

Investeerimine Euroopa noortesse

6. kordab, et võrdsete võimaluste tagamine, sotsiaalse kaasatuse edendamine ning noorte konkurentsivõime parandamine tööturul, koos noorte osaluse ja oma haridustee ja karjääri eest vastutamise edendamise, noorsootöö tugevdamise, diskrimineerimisvastase poliitika ja kultuuridevahelise mõistmise edendamisega peaksid jääma ELi noortepoliitika põhieesmärkideks. Komitee tuletab sellega seoses meelde, et juurdepääs transpordivahenditele ja teabe kättesaadavus on samuti olulised tegurid, mis võimaldavad tagada võrdsed võimalused, ja seda tuleb arvesse võtta;
7. pooldab integreeritud stiimuleid aktiivseks partnerluseks kõigil valitsus- ja haldustasanditel, kes vastutavad koostöö eest noorte ja nende organisatsioonidega;

8. on lisaks veendunud, et meetmeid tuleb võtta selleks, et võimaldada noortele parem lähtepunkt tööelu alustamiseks, tehes investeeringuid nende tehnilistesse ja käitumuslikesse teadmistesse, kutsealastesse ja sotsiaalsetesse oskustesse ja kogemustesse, aidates neil siseneda tööturule, luues ise endale töö või asudes tööle oma profiilile vastaval töökohal; investeerida tuleb ka mudelisse, mis soodustab uute tööhõivevõimaluste avamist ümberõppe kaudu;
9. teeb ettepaneku, et erimeetmena tuleks arendada ja toetada noorte õpikodasid, mille raames saavad noored proovida erinevaid elukutseid ja võivad leida uue, noortele huvi pakkuva kutseala;
10. on arvamisel, et erinevad noortesse investeerimise vormid – nii formaalses kui ka mitteformaalses hariduses – panevad aluse õiglase, avatud, kaasava ja toimiva demokraatliku ühiskonna loomisele, mida iseloomustab sotsiaalne liikuvus ja kultuuridevaheline integratsioon, samuti kestlik areng ja jätkuv majanduskasv. Komitee on samuti veendunud, et oluline on luua meie noortele võimalused, mis tagaksid neile nõuetekohase juurdepääsu ELi loodud ühiste hüvedele ning võimaldaksid neil aktiivsemalt osaleda solidaarsusprojektides ja Euroopa tuleviku kujundamisel;
11. juhib tähelepanu asjaolule, et noorte tööturuolukord on viimastel aastatel paljudes liikmesriikides küll märkimisväärselt paranenud, kuid 4 miljonit noort töötut annavad endiselt põhjust tõsiselt muretseda, seejuures valitsevad märkimisväärsed erinevused mitte ainult liikmesriikide vahel, vaid ka sama riigi sees. Komitee tõdeb, et vaatamata meetmetele ja projektidele, mida on viimastel aastatel Euroopa ja riigi tasandil rakendatud noorte erialase aktiivsuse suurendamiseks ja tööhõivemäära tõstmiseks, on oluline jätkata liikmesriikide ja ELi meetmete elluviimist;
12. tunneb eriti suurt muret selle pärast, et oluline osa noori omandab hariduse, mis ei vasta kaasaegse tööturu väljakutsetele, et puudub piisav toetus ettevõtlusprojektide, innovatsiooni- ja teadustegevuse arendamiseks ning et liikmesriikide haridussüsteemid ei pea oma arengus sammu dünaamiliste majanduslike ja ühiskondlike muutustega. Selle tulemusel ei täida paljud noored tööturule sisenemisel sotsiaalseid ega isiklikke ootusi;
13. on arvamisel, et tõsiseks muresemiseks annavad põhjust ka uuringutulemused, millest nähtub, et enam kui pool noortest eurooplastest tunneb, et nad on sotsiaalsest, majanduslikust ja poliitilisest elust kõrvale jäetud, kuigi nad väljendavad samas selget valmisolekut oma koduriigis neis valdkondades osaleda. Lisaks märgib komitee, et samal ajal on noored üha passiivsemad sotsiaalsete probleemide, majandusliku olukorra ja poliitika suhtes;
14. nendib rahuloluga, et Euroopa Komisjon mõistab, et eelnimetatud valdkonnas tuleb meetmed suunata esmajoones liikmesriikidele. Komitee ühineb seisukohaga, et asjakohaste meetodite ja vahendite otsimine seatud eesmärkide saavutamiseks on peamiselt liikmesriikide ning nende kohalike ja piirkondlike omavalitsuste ülesanne. Seepärast peaks komisjon neid meetmeid võimalikult ulatuslikult toetama ning konkreetsete liikmesriikide jõupingutusi tõhusalt ja tulemuslikult koordineerima, et tagada kogu Euroopa Liidus nende positiivne mitmekordistav mõju;
15. juhib sellega seoses eritähelpanu asjaolule, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel peaks kavandatud meetmete rakendamisel konkreetsetes liikmesriikides olema põhjanev roll;
16. on eelnimetatud seisukohal seepärast, et omavalitsused tunnevad tänu oma lähedusele pakilistele ühiskondlikele probleemidele kõige paremini konkreetseid olusid kohalikul, kohaliku tasandi ülesel või piirkondlikul tasandil. Samal ajal on neil juba olemas reeglina hästi toimivad institutsioonid, kes tegelevad juba aastaid selle valdkonna väljakutsetega. Komitee on arvamisel, et jõupingutuste ja vahendite koondamine nende ennat tõestanud ja kohalike kogukondade poolt demokraatlikult legitiimseks tunnustatud institutsioonide abiga kujutab endast kõige tõhusamat võimalust kavandatud meetmete võimalikult kiireks ja mõjusaks elluviimiseks;
17. hindab kõrgelt meetmete hulka, mida noorte tööhõive algatuse, Euroopa Sotsiaalfondi ja Euroopa Regionaalarengu Fondi raames võetakse. Komitee ootab, et mitmeaastase finantsraamistiku eelseisva läbivaatamise käigus pööratakse ELi arvukatele sotsiaalsetele väljakutsetele, sh haridusele, noorte tööhõivele ja sotsiaalsele kaasatusele, nõuetekohast tähelepanu ka pärast aastat 2020. Samuti ootab komitee, et eritähelpanu pööratakse kõige ebasoodsamatele piirkondadele, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 174;

18. on arvamusel, et Euroopa Investeeringispanna (EIP) noortele ettevõtjatele suunatud meetmed on samuti tervitatavad, ja toonitab rahastamise kättesaadavuse tähtsust ning kutsub üles selliseid meetmeid jätkama;

19. kordab oma toetust noortegarantii süsteemile. Mõningate kohalike ja piirkondlike väljakutsete valguses kutsub komitee nõukogu üles töötama selle nimel, et luua lihtsustatud menetlused praktika tasustamiseks, tagamaks, et need menetlused ei toimi takistava tegurina;

20. kutsub Euroopa Komisjoni üles võtma 2018. aasta järgse Euroopa noortestrategia läbivaatamisel arvesse kohalike ja piirkondlike omavalitsuste seisukohti;

21. toonitab lisaks, et oma püüdlustes tagada kvaliteetne kutseharidus ja töötada välja kutseharidussüsteemid, mis aitavad noortel tööturule siseneda, peaks Euroopa Komisjon arvesse võtma ka noortepoolse teadmiste ja (eelkõige praktiliste) oskuste omandamise küsimust mitteformaalse ja informaalsete õppe kaudu. Komitee kordab sellega seoses oma ülekutset töötada välja partnerluspõhine koostöö riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi ametiasutuste, ettevõtjate, töötajate ja nende esindusorganisatsioonide ning kodanikuühiskonna esindajate vahel, et mitteformaalse ja informaalsete õppe käigus saadud teadmisi ja kvalifikatsioone paremini ära kasutada⁽¹⁾. Samuti on komitee veendunud, et oluline on võtta kasutusele ühtsed valideerimissüsteemid, millega mitteformaalsest haridusest tulenevaid valdkonnaüleseid oskusi tunnustada ja need ametlikuks muuta ning tagada, et tööturg tunnustaks nende väärtust formaalse hariduse kõrval;

22. võtab erilise rahuoluga teadmiseks, et Euroopa Komisjon tunnustab programmi Erasmus+ tähtsust ühe olulisima vahendina noorte piiriülese tööhõive suurendamiseks ja nende üldiseks ja isikuoskuste alaseks harimiseks ning teadlikkuse kujundamiseks Euroopast ja üleilmastunud turust. Komitee tunneb heameelt kõigi nende kesksete osaliste rahvusvahelise tegevuse üle, kes on kaasatud selle vahetuse edendamise, sh koolid ja kutseõppeasutused. Komitee toonitab, et see programm tuleb veelgi põhjalikumalt välja töötada ja seda muu hulgas ka selleks praeguses eelarveaamistikus ettenähtud vahendite suurendamise kaudu. Seoses sellega juhib komitee tähelepanu asjaolule, et liikuvuse ja (formaalse ja mitteformaalse) hariduse vahendite mõju suurendamiseks programmi Erasmus+ raames tuleb tugevdada ka ülikoolide ja kolmanda sektori organisatsioonide rolli institutsioonidena, kes vastutavad vahetult nende programmide elluviimise eest. Komitee toetab seetõttu lahendusi, mis võimaldavad ülikoolidel ja valitsusvälistel organisatsioonidel töötada välja veelgi mõjusamaid vahendeid rahvusvahelise liikuvuse ja hariduse vahendite laiendamiseks;

Euroopa solidaarsuskorpus

23. hindab kõrgelt Euroopa solidaarsuskorpuse loomise ettepanekut ja peab eriti kiiduväärseks, et Euroopa solidaarsuskorpuse tegevusest huvitatud inimeste registreerimiseks valiti ajakohane vorm selleks eesmärgiks loodud internetiportaali näol. Seda registreerimisviisi peab saama täiendada teiste vahenditega, millega tagatakse kõigi, eriti kõige haavatavamas olukorras noorte osalemine ja hõlbustatakse seda. See peaks tagama Euroopa solidaarsuskorpuse käsituse ja eelkõige solidaarsuse kui Euroopa kogukonna olulisima ühenduslüli tähtsuse ulatusliku levimise. Sellega seoses tõstab komitee esile asjaolu, et tuleb valida lahendused, mis võimaldavad noortel Euroopa solidaarsuskorpuse tegevuses osaleda nende sotsiaal-majanduslikust olukorras ja haridustasemest sõltumata. Lisaks tuleb tagada, et Euroopa solidaarsuskorpuse tegevuses saavad osaleda ka need noored, kellel on internetile vaid piiratud juurdepääs;

24. kutsub Euroopa Komisjoni üles kehtestama Euroopa solidaarsuskorpusele kiiresti õigusliku aluse ja esitama ettepaneku korpuse tegevuse jätkusuutlikuks rahastamiseks pärast 2017. aastat, et vältida olemasolevate rahastamisprogrammide, nagu näiteks Erasmus+, ülekoormamist ning olla suuteline reageerima ootustele, mille kohaselt kasvab kiiresti Euroopa solidaarsuskorpusesse kandideerivate noorte arv;

25. juhib tähelepanu sellele, et see algatus ei tohi luua ebavajalikku bürokraatiat osalemisest huvitatud noorte jaoks ning see peaks hõlmama liikmesriikides tegutsevaid noorteorganisatsioone ning eelkõige kohalikul, kohaliku tasandi ülesel ja piirkondlikul tasandil eksisteerivaid institutsioone, kes vastutavad noortepoliitika ja noorteorganisatsioonide toetamise eest;

26. juhib tähelepanu vajadusele luua Euroopa solidaarsuskorpuse edendamiseks haldussüsteem, mis lihtsustaks vabatahtlikes tegevustes osalemist nii osalejate kui ka kodanikuühiskonna organisatsioonide jaoks;

⁽¹⁾ Euroopa Regioonide Komitee arvamus „Euroopa uus oskuste tegevuskava“ (COR-2016-04094).

27. rõhutab, et Euroopa solidaarsuskorpuse mõlemad tegevusliinid (kutsealane ja vabatahtlik) peaksid küll teineteist täiendama, ent teineteisest siiski selgelt lahus olema, et oleks võimalik rakendada varjatud tööhõive vältimiseks vajalikke mehhanisme; samas ei tohiks Euroopa solidaarsuskorpus kasutada tasustatud töö asendamiseks tasustamata vabatahtliku tööga;
28. märgib, et Euroopa solidaarkorpuse hartas tuleks erilist tähelepanu pöörata Euroopa solidaarsuse praktilisele aspektile, st alaliste suhete ülesehitamisele rahvaste vahel, kellest Euroopa kogukond koosneb, ning Euroopa identiteedi tugevdamisele;
29. võtab rahuoluga teadmiseks, et esile tõstetakse piirkondadevahelise ja piiriülese koostöö eeliseid, ent juhib eelkõige tähelepanu sellele, et Euroopa solidaarsuskorpuse raames tuleks keskenduda ka vabatahtlikule tegevusele kohalikul tasandil. Suur osa vabatahtlikust tegevusest tehakse vabatahtlike elukohas. Keskendudes seda liiki vabatahtlikule tegevusele, mis toob kasu kohalikule elanikkonnale, aitab see ka tugevdada tööturgu, ära hoida sotsiaalset tõrjutust ning ennetada elanikkonna väljarännet;
30. toetab Euroopa solidaarsuskorpuse eesmärki aidata abivajajaid. Komitee on seisukohal, et kohaliku elanikkonna vajadused ja ootused peaksid olema oluline kriteerium projektide kvaliteedi hindamisel;
31. juhib tähelepanu sellele, et tuleb luua ühine raamistik koostööle Euroopa solidaarsuskorpuse ja ÜRO vabatahtlike programmi, Ameerika Ühendriikide rahukorpuse ja teiste sarnaste organisatsioonide vahel;
32. toonitab, et Euroopa solidaarsuskorpuse tegevus tuleb üles ehitada selliselt, et oleks võimalik kasutada Euroopa noorteorganisatsioonide olemasolevat potentsiaali ning nende organisatsioonide liikmete vabatahtlikku tööd. Komitee on seisukohal, et Euroopa solidaarsuskorpuse mõte ja eesmärk ei saa olla nende organisatsioonide tegevuse ülevõtmine või asendamine, vaid ainuüksi täiendamine. Komitee märgib, et Euroopa solidaarsuskorpuse edu seisukohalt on otsustav see, kas korpusel õnnestub Euroopas tegutsevaid noorteorganisatsioone koostöösse kaasata. Komitee rõhutab lisaks, kui oluline on, et Euroopa solidaarsuskorpuse strateegia koostamisel tunnustataks Euroopa noorteorganisatsioonide aastakümnete jooksul vabatahtliku tegevuse juhtimise ja kogukonna arengu valdkonnas kogutud kogemuste äärmiselt tähtsat rolli ja lähtutaks sellest teadmistebaasist;
33. rõhutab vajadust võtta kasutusele vahendid osalevate noorte tegevuse jälgimiseks ja toetamiseks, et tagada Euroopa solidaarsuskorpuse pakutavate tegevuste kvaliteet ning noorte kooolitamine ja valmisolek mitmesugustes korpuse pakutavates tegevustes osalemiseks. Lisaks peaksid kutsealases tegevusliinis (iseäranis praktikas ja õpipoisiõppes) osalevad vastuvõtvad organisatsioonid järgima põhimõtteid ja standardeid, mis on kindlaks määratud Euroopa ametipraktika ja õpipoisiõppe kvaliteedihartas, et tagada tööle suunamise kvaliteet;
34. on seisukohal, et samuti tuleb selgitada, millised on suhted Euroopa solidaarsuskorpuse ja Euroopa vabatahtliku teenistuse vahel, et vältida dubleerimist ja tagada Euroopa Liidu pakutavate võimaluste järjepidevus ja tõhusus;
35. juhib tähelepanu sellele, et Euroopa solidaarsuskorpuse loomise kõrval tuleb välja töötada ka tunnustamissüsteem nende oskuste jaoks, mida on võimalik omandada korpuses tehtava vabatahtliku tegevuse raames – seda nii avalikus ja erasektoris kui ka kõrgharidusasutustes. Need on osa mitteformaalsest haridusest, mis ei kajastu praegu kvalifikatsioonide ametliku tunnustamise asjakohases süsteemis;
36. rõhutab, et meetmed, mis võimaldavad noortel omandada täiendavaid oskusi töö või vabatahtliku tegevuse kaudu, mõjutavad positiivselt nii avalikku kui ka erasektorit, kuna need tugevdavad noorte tööalast konkurentsivõimet, luues neile noorte värbamiseks konkurentsivõimelisema talendipagasi. Komitee kutsub üles tegema koostööd erasektoriga et uurida, kuidas on võimalik omandatud oskused viia paremini vastavusse tööturu vajadustega.

Brüssel, 11. mai 2017

*Euroopa Regioonide Komitee
president*

Markku MARKKULA